

ชื่อวิทยานิพนธ์	สำนวนในงานเขียนของ ม.ล.เนื่อง นิรัตน์
ผู้เขียน	บุญนิธิ ภาณุมาศ ณ อยุธยา
สาขาวิชา	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำนวนในงานเขียนของ ม.ล.เนื่อง นิรัตน์ ด้านความหมายและที่มาของสำนวนรวมทั้งวัฒนธรรม ที่ปรากฏในหนังสือชีวิตในวัง เล่ม 1 และ เล่ม 2 ชีวิตนอกวัง เล่ม 1 ถึงเล่ม 7 โดยใช้การศึกษาภาษาศาสตร์เชิงสังคมเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมในช่วงระยะเวลาหลังปี พ.ศ.2467 ซึ่งประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและการเมืองอย่างมาก

การศึกษาวิเคราะห์สำนวน จำนวน 142 สำนวน ที่ปรากฏในหนังสือทั้ง 9 เล่ม พบว่า ที่มาของสำนวนเหล่านี้ คือ ลักษณะและพฤติกรรมของสัตว์ ลักษณะและพฤติกรรมมนุษย์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ศาสนาความเชื่อและพิธีกรรม วรรณคดีไทย และอาชีพ

วัฒนธรรมไทยที่สะท้อนผ่านสำนวนประกอบด้วย วัฒนธรรมด้านชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยที่เกี่ยวกับอาหารการกินและเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย วัฒนธรรมด้านกีฬาและการละเล่น ซึ่งรวมถึงการพนัน วัฒนธรรมด้านอาชีพ เช่น อาชีพเกษตรกรรม ช่าง แรงงาน และนักกฎหมาย ด้านระดับชั้นของบุคคล มีการแบ่งชนชั้นเป็นผู้ดีหรือไพร่ คนรวยกับคนจน และ คนดีกับคนเลว วัฒนธรรมด้านความเชื่อ สำนวนที่ศึกษาสะท้อนความเชื่อทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา และความเชื่อทางไสยศาสตร์ นอกจากนี้ ยังพบว่าคนไทยมีระบบเครือญาติและระบบอุปถัมภ์ มีความรู้ความเข้าใจในวรรณคดีไทย และมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายที่ต้องการ เช่น ใช้คำพวนหรือภาษาคล่องจอง ผลการศึกษายังพบว่า มีสำนวนบางสำนวนที่ไม่ใช้ในปัจจุบัน อาจเป็นสำนวนเก่าหรือเป็นสำนวนที่ใช้เฉพาะกลุ่ม

Thesis Title	Idioms in the Works of M.L. Naung Nilarat
Author	Boonyanithi Panumat na Ayudhaya
Major Program	Thai Language for Communication
Academic Year	2003

Abstract

This research intends to study idioms in the books written by M.L. Naung Nilarat, *Inside the Palace 1-2* and *Outside the Palace 1-7*. The investigation covers meaning, source of meaning, and Thai cultural phenomena reflected in the idioms. It is a sociolinguistic study of the relationship between language and culture in the time after 1924 when Thailand changed drastically both socially and politically.

In the study, 142 idioms taken from these nine books have been analyzed. It has been found that the sources of meanings are the characteristics or behavior of animals and those of human being. Other sources are instruments and tools, Thai ways of life, religions and beliefs, Thai literature, and lastly, occupations.

Thai cultural aspects reflected in these idioms include those about Thai ways of life concerning food and clothing. Others are the cultural aspects of sports and plays of which gambling is usually an integral part and the occupations like agriculturalists, skilled and unskilled labors and lawyers. As for social classes, there is a division of higher class or aristocrats and lower class, the rich and the poor and the good people and the bad people. Some idioms reflect religious belief, superstition, as well as customs and traditions. Moreover, the cultural aspects of kinship and patronage system, literary knowledge and linguistic ability to use spoonerism or rhyming words are also shown. It has been found also that some idioms are not used anymore in present-day Thai language; they may be obsolete or group-specific.